

Het
Nationale
Theater

NACHT
SCHADE

Programma

Een vrouw (Mariana Aparicio) vraagt zich af of het al zondag is. In het appartement van haar zus (Esther Scheldwacht) en haar zwager (Chiem Vreeken), worden de verhoudingen tussen de drie op scherp gezet, terwijl de nacht zich steeds nauwer om hen heen sluit. Oude patronen steken de kop op en ergens tussen werkelijkheid, droombeeld en herinnering, verschijnt een aangrijpend verleden, dat op zoek is naar daglicht.

Welkom bij *Nachtschade*

Vorig jaar maakte Belle van Heerikhuizen de indrukwekkende voorstelling *Schuldig kind*. Een voorstelling over nieuwsgierigheid, genot, schuld en schaamte, waarin een jonge tiener zijn eigen seksualiteit onderzoekt. Hij zoekt liefde, maar treft op dat pad mensen die misbruik van zijn zoektocht maken. *Schuldig kind* oogstte veel lof, werd geselecteerd door het Theater Festival en raakte mij enorm.

In datzelfde seizoen zag ik nog een voorstelling die mij omverblies: *F*ck Lolita*, geschreven door Annet Bremen. Ik was overdonderd door de kracht van haar taal die zoveel zeggingskracht gaf aan thema's die raakten aan die van *Schuldig kind*.

Ik ben daarom ook zeer verheugd dat Het Nationale Theater deze twee talentvolle makers nu samen een podium biedt. *Schuldig kind* was de eerste voorstelling die Belle maakte in het kader van haar talentontwikkelingstraject bij Het Nationale Theater. Een traject van vier jaar waarin regisseurs worden begeleid om voorstelling voor de grote zaal te gaan maken. *Nachtschade* is Belle's tweede voorstelling in dit traject. Volgend seizoen zal ze haar eerste

voorstelling in de Koninklijke Schouwburg regisseren.

Over het werk van zowel Annet als Belle wordt vaak gezegd dat het 'zware thematiek in een lichte vorm' giet – een typering die ook op *Nachtschade* van toepassing is. In deze voorstelling staan eenzaamheid, rouw en zorg centraal. Het zijn thema's die in onze sterk geïndividualiseerde samenleving steeds urgenter worden, maar waarvoor tegelijkertijd weinig tijd, ruimte en houvast lijkt te bestaan. We moeten presteren en doordenderen, maar weten vaak niet hoe we met dood of rouw moeten omgaan. Ook het zorgen voor vrienden of familieleden die ons nodig hebben, voelt niet altijd vanzelfsprekend of gedeeld. Wat doe je wanneer vaste structuren wegvallen? En bij wie klop je aan als zekerheden zijn geërodeerd? *Nachtschade* confronteert ons met een grote kwetsbaarheid die we doorgaans liever niet willen zien.

Ik wens u een mooie voorstelling!

Eric de Vroedt
artistiek leider
Het Nationale Theater

Een stad. De rand van die stad. Dat wat ooit rafelrand van de stad was, maar nu wordt opgeslokt. Daar waar ooit industrie was, met straten die nog niet bestaan op Google Maps, nog veel zand. Hier bouwen ze gloednieuwe woontorens. Een nieuwe toren op de oude fabriek. Daar, op de bovenste verdieping, bevindt zich een appartement.

(...)

Dit is zo'n toren waar mensen gaan wonen om nieuw te beginnen. Zo'n plek waar je denkt dat je burens hebt, maar je hebt er nog nooit een mens gezien. Het zou net zo goed kunnen dat je de enige bewoner bent. Mensen zie je hier niet, alleen hun sporen: lege flessen, lichten achter gordijnen (of werken die automatisch?), een briefje in de lift met 'we hebben een feestje, sorry voor de overlast' en jij bent niet uitgenodigd. (...) Geluid van buiten komt hier niet binnen. Geluid van binnen gaat hier niet naar buiten. Hier hoor je alleen de wereld die hier is (je adem, hart, huid die huid raakt).

(...)

Vandaag is het warm, de warmste dag. Een benauwde dag, en het zal benauwder worden naarmate de avond vordert, nacht wordt. Er is onweer voorspeld.

Opening van tekstboek *Nachtschade* door schrijver Annet Bremen.

Het tekstboek is te koop in het theater of via nationaletheaterwinkel.nl

“Alles via de taal”

Interview met schrijver Annet Bremen en regisseur Belle van Heerikhuizen

Als je de toneelteksten van Annet Bremen leest, valt je meteen op dat de bladspiegel er anders uitziet. Woorden staan niet als tekstblokken bij personages, maar in kolommen verdeeld over de pagina. Daardoor ga je anders lezen: minder lineair, meer associatief. De manier waarop tekst op de pagina staat – witregels, herhalingen, plaatsing – is net zo belangrijk als de betekenis. Annets teksten hebben vaak een sterk muzikaal gevoel. Wanneer je een / ziet, betekent dit dat de zinnen elkaar overlappen. De schuingedrukte passages zijn regieaanwijzingen. Een regisseur kan deze gebruiken als richtlijn, maar is vrij om ze wel of niet op te volgen. Annets regieaanwijzingen zijn vaak als sfeerbeschrijvingen te lezen.

Het interview op de volgende pagina's met Annet en Belle is uitgewerkt in de stijl van Annet. De schrijver en regisseur praten over hun gedeelde fascinatie voor bepaalde thema's, hun inspiratiebronnen voor *Nachtschade* en waarom de personages geen namen hebben.

Annet Bremen
Schrijver van
Nachtschade

Belle van Heerikhuizen
Regisseur van
Nachtschade

de schrijver

*op tafel liggen kaartjes met vragen erop
handen bewegen, kronkelen er overheen
pakken op, bekijken
en dan*

ze kijkt aandachtig

ze glimlacht

weet je nog die eerste keer dat we samenwerkten?
'Wil je een / snoepje'

/ 'Wil je een snoepje' ja
jij gaat aan van de precisie van mijn schrijven
en je vindt ook nog eens plezier in het laten bestaan van de woorden
en dat uitzoeken op de vloer
beelden bij de taal zetten
we hebben eenzelfde soort radar voor gevoeligheid

of pijnlijk

en wat die pijn precies is

het zijn geen grote grappen, maar wel dezelfde dingen die we grappig vinden

de regisseur

weet je wat ik waanzinnig vind aan jouw teksten?

er schuilt een ritme in dat het heel speels en
speelbaar maakt
het uitgebeende
alle overbodige taal, ook in bladspiegel,
allemaal weg, weg, weg
en dan blijft er een kern over
die ik vaak heel grappig, maar ook heel pijnlijk vind
daarom wilde ik met je werken

zij ook

of pijnlijk ja

en ook qua gevoel voor humor

de schrijver

de regisseur

gevaarlijkheid
we onderzoeken allebei graag een bepaalde kwetsbaarheid
hoe anderen daar wel of geen misbruik van maken
hoe dat iemand vormt
maar altijd vormt de taal, de taligheid, de basis
alles via de taal
en jij bent dapper dat je daarvoor durft te gaan
dat je dan zegt 'oke, de taal'

ze moet lachen

een hele dwingende tekst

zij ook

Banana Yoshimoto
Haruki Murakami

de film 'All of us strangers'
dat is de grootste inspiratiebron voor 'Nachtschade' geweest, ook qua sfeer
de eenzaamheid die voor jou belangrijk was
we hebben het er veel over gehad
en ik heb ook het scenario gelezen

en eenzelfde soort liefde voor boosaardige meisjes-
achtigheid
ook in 'Nachtschade'
zoet en scherp
ja, de kwetsbaarheid van trauma
hoe een trauma wel of niet de ruimte krijgt
en hoe het iemands leven later beïnvloedt
alles via de taal
omdat de taal gewoon zo goed is
alles zit daarin
dat is toch lekker
ik kan me voorstellen dat je denkt 'dat is dapper'
maar volgens mij is het eigenlijk gewoon
gehoorzamen

zij ook

ze moet lachen

pakt een nieuw kaartje van de tafel, wappert ermee

wie ons geïnspireerd hebben

Kae Tempest

de schrijver

de regisseur

samen hebben we 'Lost in translation' gekeken
en 'In the mood for love'
eigenlijk van alles over grootstedelijke eenzaamheid
maar waar de films op afstand bleven, wilden we dat 'Nachtschade' dichterbij zou komen
het stuk dat wij hebben gemaakt past in deze tijd
die volgens mij heel gefragmenteerd is
en geïndividualiseerd
waarin mensen lang niet altijd op de oude systemen van familie,
of kerk kunnen terugvallen

het gaat voor mij precies over dat gevoel van kwetsbaarheid
hoe kan iemand overeind blijven als alles lijkt
tegen te werken
is de vrouw in 'Nachtschade' te broos voor de wereld,
of is de wereld te hard voor haar?

een wereld waarin je misschien niet altijd een plek hebt
en dan ben je dus in die grote stad alleen
met een traumatisch verleden

en dan kan je echt verdwijnen.
gewoon kwijtraken.
je kan gewoon heel lang rondlopen voordat
iemand doorheeft dat je er bent

de schrijver

de regisseur

misschien dat ik er daarom voor gekozen heb de personages geen namen te geven
ik had de vrouw een naam gegeven
maar dat werkte niet
en toen dacht ik, ik schrijf gewoon
'de vrouw', 'haar zus', 'de man', 'haar date', 'de jongen'
en dat klopte inhoudelijk

ze knikt

ze staan hiermee voor archetypes

ja
en ik vind namen van personages soms ook gewoon
een beetje irritant

ze lacht en knikt

schuift kaartjes opzij, wijst naar eentje

over hoe er gespeeld wordt met de tijd

ik wilde graag dat we meekijken door de ogen van 'de vrouw'
de vrouw die op zoek is naar haar grip op tijd en ruimte

waardoor je je kan afvragen of wat we zien wel of niet gebeurt
en omdat alles in één nacht afspeelt, wordt dat gevoel versterkt

alles wordt groter,
de demonen komen op in het donker
maar de volgende dag denk je

'het was eigenlijk allemaal toch wel wat minder erg dan ik vannacht dacht'
en dan zinkt dat gevoel weer een beetje weg

stilte

handen en blikken scannen de kaartjes

we zijn er alweer doorheen

tijd vliegt voorbij met jou

leuk dit

inderdaad

ze staat op

zij ook

ze omhelzen elkaar

"De toneeltekst die Annet Bremen schreef, speelt zich af in een appartement, maar ik heb daar mijn eigen draai aan gegeven. Nachtschade gaat onder andere over stedelijke eenzaamheid. Toen ik een tijd in New York was, stond ik daar in de metro tussen heel veel andere mensen, maar ik voelde me alleen. Ik dacht... ik kan hier dagenlang rondreizen, zonder dat iemand me aanspreekt. Ik ben hier volledig anoniem. De metrowagon die ik heb ontworpen gaf me ook de mogelijkheid om te spelen met de illusie van beweging. Je kent het gevoel misschien wel wanneer je in een trein zit en naast je begint een andere trein te rijden. Je hebt dan het gevoel dat je zelf beweegt terwijl je eigenlijk stil staat. Ik wilde een wereld creëren waarin je niet weet of jij beweegt in een stilstaande wereld, of dat de wereld om jou heen beweegt, terwijl jij zelf stilstaat. Dat gevoel draagt voor mij bij aan het verlies van grip op de realiteit in Nachtschade."

Koen Steger
scenograaf Nachtschade

Credits

tekst Annet Bremen

regie Belle van Heerikhuizen

spel Mariana Aparicio, Esther Scheldwacht,
Chiem Vreeken

scenografie Koen Steger

licht Tim van 't Hof, Jaan Smit (stage)

muziek Tessa Rose Jackson

kostuums Gina van Os

dramaturgie Willemijn Barelds,
Marlotte Frowijn (stage)

regie-assistentie Goosje Leeuwenstein

productie Rodney Verhoeven

(productieleider), Sara Otte i.s.m. afdeling
productie Het Nationale Theater

techniek Jan Harm Wagner (1e inspiciënt),
Wil Caspers, Joris Engering,
Rutger Bouwman

kostuumatelier Iris Elströdt (hoofd),
Stef Krull, Marijne Addink, Amanda van
Marion

decoratelier Ruud Brouwer (hoofd),
Ron van Rijn, Maite Kragl, Mick Krispijn,
Jelle Krug

kap en grime advies Bärbel Scheid

lezen met Erna van den Berg

toegankelijkheid HNTonbeperkt

intimiteitscoördinator Femke Luyckx

tourneeplanning Joost de Kleine Beek

marketing Laura Reijnders, Dieke van der
Spek, Jasmijn Borger (stage) i.s.m. afdeling
marketing Het Nationale Theater

zakelijk leider Rachel Feuchtwang

met dank aan Daphne de Winkel, Jeroen
Duijvendak

HNTonbeperkt

We maken *Nachtschade* toegankelijk voor zoveel mogelijk mensen. We vinden het belangrijk om het aanbod van Het Nationale Theater te laten zien, horen of voelen. Aan iedereen! Bij deze voorstelling is een prikkelwijzer beschikbaar met een overzicht van de momenten die als prikkelrijk ervaren kunnen worden. En er is een schrijftolk aanwezig op woensdag 27 mei in Den Bosch, zondag 31 mei in Haarlem en zondag 7 juni in Den Haag.

Meer informatie vind je op
hnt.nl/nachtschade-toegankelijk.

Nachtschade

Première zaterdag 25 april 2026
Theater aan het Spui | Den Haag

22 april t/m 13 juni 2026

Personages

---

de vrouw
haar zus
de man
haar date
de buurvrouw
de jongen

de rollen worden gespeeld door Mariana Aparicio,
Esther Scheldwacht en Chiem Vreeken.

hnt.nl/nachtschade

Den Haag

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap